

Til lovforslag nr. L 167. Tillægsbetænkning afgivet af Socialudvalget den 16. maj 2002

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Revision og udvidelse af ledsageordningen, udvidelse af adgangen for fysisk og psykisk handicappede til selv at vælge hjemmehjælper)

[af socialministeren (Henriette Kjær)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. marts 2002 og var til 1. behandling den 10. april 2002. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget. Udvalget afgav betænkning den 2. maj 2002. Lovforslaget var til 2. behandling den 7. maj 2002, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 1 spørgsmål til socialmini-

steren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Fire af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til tillægsbetænkningen.

2. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Si-umut var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

Else Winther Andersen (V) Eva Kjer Hansen (V) Flemming Oppfeldt (V)

Troels Lund Poulsen (V) Aase D. Madsen (DF) Pia Kristensen (DF)

Charlotte Dyremose (KF) nfmd. Helge Adam Møller (KF) Tove Videbæk (KRF) fmd.

Anne-Marie Meldgaard (S) Grete Schødt (S) Jørn Pedersen (S) Karen Jespersen (S)

Jette Bergenholz Baurup (S) Villy Søvnald (SF) Margrethe Vestager (RV) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Si-umut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	57*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9		

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 167 omdelt efter afgivelse af betænkning

- 17 Betænkning over lovforslaget
- 18 Spm. 8 om en uddybelse af lovforslagets bestemmelse om ikrafttræden, til socialministeren
- 19 Svar på spm. 8 om en uddybelse af lovforslagets bestemmelse om ikrafttræden, fra socialministeren
- 20 1. udkast til tillægsbetænkning

Bilag 2

Fire af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 8 og socialministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 3, 4 og 5 og socialministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra SF.

Spørgsmål 3

Ministeren bedes indhente oplysninger om den udvidede ledsageordning, der er indført i Århus Kommune, og oplyse, hvilke erfaringer kommunen har haft med ordningen.

Svar:

Socialministeriet har indhentet oplysninger fra Århus Kommune om den ordning, der er indført i kommunen.

Århus Kommune har bl.a. oplyst følgende:

- Der er tale om en forsøgsordning i perioden 1. januar 1999 – 31. december 2002.
- Den berettigede personkreds er personer over 67 år, som har en betydelig og varigt nedsat funktionsevne og har et presserende ledsagebehov.
- Personen skal ikke have familie eller andet socialt netværk, som kan varetage ledsageopgaven.
- Ledsagelsen tildeles efter en konkret vurdering.
- Ledsagelsen er udelukkende beregnet til aktiviteter uden for hjemmet.
- Ledsageordningen kan ikke bruges på ydelser, der kan løses på anden vis, fx dagligvareindkøb, bank og posthus, læge m.v.
- Ledsageordningen kan benyttes med et fastlagt antal timer pr. måned, dog maksimalt 10 timer.
- Der er ikke mulighed for at overføre ikke brugte timer til efterfølgende måneder.
- Afledte udgifter ved ledsagelsen fx bus- og entrebilletter, betales af brugeren.
- Personer i plejehjem og plejeboliger kan ikke blive omfattet af ordningen.

Med hensyn til erfaringer med ordningen oplyser kommunen, at brugere og pårørende er tilfredse med ordningen og har udtrykt en meget

stor tilfredshed med, at også ældre mennesker via ledsageordningen fortsat kan leve et aktivt liv.

Spørgsmål 4:

Hvad har det kostet at gennemføre denne ordning, og hvordan vil regnestykket se ud, hvis man overfører udgiftsniveauet til forholdene på landsplan?

Svar:

Indledningsvist bemærkes, at forsøgsordningen i Århus adskiller sig fra ledsageordningen efter serviceloven på følgende punkter:

- Personen skal have et presserende ledsagebehov.
- Personen skal ikke have familie, eller andet socialt netværk, som kan varetage ledsageopgaven.
- Ledsageordningen kan ikke bruges på ydelser, der kan løses på anden vis, fx dagligvareindkøb, bank og posthus, læge m.v.
- Der kan kun gives op til 10 timers ledsagelse pr. måned.
- Der er ikke mulighed for at opspare timer til senere brug.
- Personer i plejehjem og plejeboliger kan ikke blive omfattet af ordningen.

Århus kommune har oplyst, at der i år 2001 var 80 personer, der gjorde brug af ordningen, og de samlede udgifter var 549.000 kr.

Ca. 0,3 % af Århus kommunes befolkning over 67 år får således ledsagelse efter forsøgsordningen. Det svarer til, at ca. 1.900 personer på landsplan vil få tilbudt ledsagelse. Hvis samme udgift pr. bruger lægges til grund som i Århus, svarer det til en offentlig merudgift på ca. 13 mio. kr.

Det bemærkes, at forsøgsordningen ikke har fungeret særlig længe. Det potentielle antal brugere kan derfor være væsentlig højere.

Afslutningsvis understreges, at den ovenfor beregnede samlede offentlige merudgift må antages at være væsentlig lavere end de samlede

offentlige merudgifter ved en udvidelse af servicelovens ledsageordning som følge af Århusordningens mere restriktive karakter

Spørgsmål 5:

Hvornår forventes regeringens undersøgelse af, hvordan ledsageordningen fungerer i praksis?

Svar:

Der er af Folketinget for satspuljemidler afsat en samlet ramme på 75 mio. kr. i perioden 1999 til 2002 til evalueringer af politikker på Socialministeriets område.

Som et led i dette evalueringsprogram har Socialministeriet i januar 2001 igangsat en evaluering af området »voksne med handicap«. Evalueringen består af 3 delevalueringer, hvoraf den ene vedrører sammenhængen i de handicapkompenserende ydelser efter serviceloven og tilgrænsende lovgivning. Ledsageordningen indgår sammen med en række andre handicapkompenserende ydelser som en del af denne evaluering.

Denne evaluering omfatter bl.a. en kortlægning af kommunernes/amtskommuners generelle målsætninger for tildeling/bevilling af handicapkompenserende ydelser, borgernes egne erfaringer med handicapkompenserende ydelser og en analyse, der skal belyse, hvad der kompenseres for, og hvordan compensation efter forskellige regelsæt indvirker på hinanden.

Det forventes, at evalueringen foreligger med udgangen af juni 2002.

Spørgsmål 8:

Ministeren bedes uddybe lovforslagets bestemmelse om ikrafttræden for så vidt angår den personkreds, der vil kunne få ledsagelse, og redegøre for de beregninger, der ligger til grund for skønnet over lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Svar:

Ifølge bestemmelsen om ikrafttræden har lovforslaget for så vidt angår den personkreds, der vil kunne få ledsagelse, virkning for personer, der efter den 30. juni 1998 ved det fyldte 67. år er eller var visiteret til 15 timers ledsageordning om måneden. Baggrunden for, at tidspunktet den 30. juni 1998 er valgt, er, at ledsageordningen trådte i kraft den 1. juli 1998.

Det betyder, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at man med lovforslaget vil gøre det muligt for personer, der er visiteret til 15 timers ledsagelse om måneden, inden de fylder 67 år at beholde retten til ledsagelse efter det fyldte 67. år.

Forslaget giver samtidig personer, der er eller har været visiteret til ledsageordningen ved det 67. år, men mister eller har mistet ordningen inden lovens ikrafttræden på grund af alderskriteriet, fortsat ret til 15 timers ledsagelse om måneden.

Med hensyn til de forventede merudgifter ved den foreslåede udvidelse af ledsageordningen kan det oplyses, at disse er beregnet ved hjælp af udgiftsoplysninger fra de kommunale regnskaber og oplysninger om antallet af brugere af ledsageordningen fra den sociale ressourceopgørelse.

I 2000, som er det seneste offentliggjorte regnskabsår, var de offentlige udgifter til ledsagelse ifølge de kommunale regnskaber 48,7 mill. kr. (PL-2002). Ifølge den sociale ressourceopgørelse var der på et givet tidspunkt i 2001 ca. 4.600 personer, der fik ledsagelse. Det er antaget, at der er en vækst i antallet af brugere af ledsageordningen fra 2001 til 2002.

Det er antaget, at der er en ligelig aldersfordeling af brugerne. Det vil sige, at for hver årgang er der lige mange, der er brugere af ledsageordningen. Den årlige vækst i antallet af brugere som følge af udvidelsen kan herefter beregnes.

Derudover er der tillagt det skønnede antal af personer, som har mistet muligheden for ledsagelse på grund af alderskriteriet siden indførelsen af ledsageordningen. Disse får med lovforslaget mulighed for igen at få ledsagelse.

Der er endvidere antaget et vist naturligt frafald fra ordningen som følge af dødsfald i brugergruppen. Der vil således ske en ligevægt over tid, hvor tilgangen til ledsageordningen som følge af udvidelsen er lig med afgang som følge af dødsfald. Samlet set er det skønnet, at der vil være ca. 900 personer ekstra, der får ledsagelse, når ordningen når ligevægt.

Merudgifterne er herefter beregnet ved hjælp af oplysninger om gennemsnitsudgifterne pr. bruger multipliceret med antallet af ekstra personer, der får ledsagelse på grund af udvidelsen.